

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

HUBUNGAN FUNGSI PENGURUSAN DENGAN KEJAYAAAN KOPERASI SEKOLAH

GURCHARANJIT SINGH A/L VEER SINGH

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

DISERTASI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEH IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN
(MOD PENYELIDIKAN DAN KERJA KURSUS)

FAKULTI PENGURUSAN DAN EKONOMI
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2014

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

ABSTRAK

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

Objektif kajian ini adalah untuk mengenal pasti hubungan antara fungsi pengurusan dengan kejayaan koperasi sekolah. Reka bentuk kajian merupakan kajian berbentuk kuantitatif di mana data dikumpul menggunakan soal selidik. Sampel kajian adalah terdiri daripada 120 orang Ahli Lembaga Koperasi (ALK) di sepuluh buah sekolah menengah yang terpilih di Perak. Analisis data menggunakan statistik deskriptif dan statistik inferens. Hasil kajian menunjukkan bahawa empat fungsi pengurusan dalam koperasi sekolah berada pada tahap yang tinggi. Ujian korelasi menunjukkan bahawa fungsi pengawalan dan fungsi kepimpinan mempunyai hubungan positif dan signifikan dengan kejayaan koperasi sekolah, manakala fungsi pengorganisasian dan fungsi perancangan menunjukkan hubungan yang lemah tetapi signifikan. Pendedahan tentang fungsi pengurusan dalam koperasi sekolah kepada Ahli Lembaga Koperasi melalui aktiviti-aktiviti yang sesuai boleh membantu meningkatkan prestasi koperasi sekolah pada masa akan datang.

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

THE RELATIONSHIP OF MANAGEMENT FUNCTIONS WITH THE SUCCESS OF SCHOOL COOPERATIVES

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

ABSTRACT

The objective of this study is to determine the correlation between management functions and the success of school cooperatives. Quantitative method is used in this study and the data is collected by using questionnaires. Sample of this study is 120 board members of the school cooperatives in ten selected secondary schools in Perak. Data analysis is done by using descriptive and inferential analysis. It is found that the four management functions in school cooperatives are at high level. The correlation test has shown a positive and significant relationship between the controlling function and leadership function with the success of school cooperatives, while the organizing function and the planning function has shown a weak but significant relationship. Exposure on management functions in school cooperatives to the board members through appropriate activities can help to increase the performance of school cooperatives in future.

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

KANDUNGAN

 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah	 PustakaTBainun	 ptbupsi	Muka Surat
					ii
					iii
					iv
					v
					vi
					xi
					xiv
					xv

BAB I PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1
1.2	Latar belakang kajian	6
1.3	Penyataan masalah kajian	21
1.4	Kerangka teori	25
1.4.1	Teori Pengurusan Saintifik	25
1.4.2	Teori Pentadbiran Pengurusan	26
1.4.3	Teori Gelagat Manusia	27
1.4.4	Teori Sistem	28
1.5	Kerangka konseptual kajian	29
1.6	Objektif kajian	33
1.7	Soalan kajian	34
1.8	Hipotesis kajian	35
1.9	Kepentingan kajian	35
1.9.1	Kepentingan kepada pelajar	35
1.9.2	Kepentingan kepada sekolah	36
1.9.3	Kepentingan kepada Kementerian Pelajaran Malaysia	36
1.9.4	Kepentingan kepada pihak ANGKASA, MKM dan SKM	37
1.10	Definisi operasi	37
1.10.1	Pengurusan	37
1.10.2	Fungsi pengurusan	38
1.10.3	Koperasi	40
1.10.4	Koperasi sekolah	41

	1.10.5 Kejayaan koperasi	41
	1.11 Batasan kajian	42
	1.12 Rumusan	43
BAB II	TINJAUAN LITERATUR	
	2.1 Pengenalan	44
	2.2 Kepentingan fungsi pengurusan dalam koperasi	45
	2.3 Kajian-kajian yang lepas	51
	2.3.1 Fungsi perancangan dan kejayaan koperasi	51
	2.3.2 Fungsi pengorganisasian dan kejayaan koperasi	57
	2.3.3 Fungsi kepimpinan dan kejayaan koperasi	61
	2.3.4 Fungsi pengawalan dan kejayaan koperasi	69
	2.3.5 Koperasi	75
	2.3.6 Koperasi sekolah	83
	2.3.7 Kejayaan koperasi	85
	2.4 Rumusan	93
BAB III	METODOLOGI	
	3.1 Pengenalan	94
	3.2 Reka bentuk kajian	95
	3.3 Instrumen kajian	97
	3.4 Populasi dan sampel kajian	106
	3.5 Kajian rintis	108
	3.6 Prosedur pengumpulan data	110
	3.7 Prosedur analisis data	111
	3.8 Rumusan	113
BAB IV	DAPATAN KAJIAN	
	4.1 Pengenalan	114
	4.2 Analisis latar belakang responden	115
	4.2.1 Keturunan responden	116
	4.2.2 Umur responden	117
	4.2.3 Jantina responden	118
	4.2.4 Keahlian	118

4.2.5	Pengalaman responden	119
4.2.6	Latihan koperasi	120
4.2.7	Kelayakan akademik	121
4.3	Analisis deskriptif	122
4.3.1	Analisis min, sisihan piawai dan peratusan fungsi perancangan dalam koperasi sekolah	124
4.3.2	Analisis min, sisihan piawai dan peratusan fungsi pengorganisasian dalam koperasi sekolah	126
4.3.3	Analisis min, sisihan piawai dan peratusan fungsi kepimpinan dalam koperasi sekolah	128
4.3.4	Analisis min, sisihan piawai dan peratusan fungsi pengawalan dalam koperasi sekolah	130
4.3.5	Analisis min, sisihan piawai dan peratusan kejayaan koperasi sekolah	132
4.4	Analisis inferensi	134
4.4.1	Ujian-t	134
4.4.1.1	Analisis ujian-t perbezaan fungsi perancangan berdasarkan faktor jantina	135
4.4.1.2	Analisis ujian-t perbezaan fungsi pengorganisasian berdasarkan faktor jantina	136
4.4.1.3	Analisis ujian-t perbezaan fungsi kepimpinan berdasarkan faktor jantina	136
4.4.1.4	Analisis ujian-t perbezaan fungsi pengawalan berdasarkan faktor jantina	137
4.4.1.5	Analisis ujian-t perbezaan fungsi perancangan berdasarkan faktor keahlian	138
4.4.1.6	Analisis ujian-t perbezaan fungsi pengorganisasian berdasarkan faktor keahlian	139
4.4.1.7	Analisis ujian-t perbezaan fungsi kepimpinan berdasarkan faktor keahlian	140
4.4.1.8	Analisis ujian-t perbezaan fungsi pengawalan berdasarkan faktor keahlian	140
4.4.2	Analisis varians ANOVA satu hala	141

4.4.2.1	Analisis ANOVA satu hala fungsi	
	perancangan berdasarkan faktor keturunan	141
4.4.2.2	Analisis ANOVA satu hala fungsi	
	pengorganisasian berdasarkan faktor keturunan	143
4.4.2.3	Analisis ANOVA satu hala fungsi	
	keimpinan berdasarkan faktor keturunan	144
4.4.2.4	Analisis ANOVA satu hala fungsi	
	pengawalan berdasarkan faktor keturunan	146
4.4.2.5	Analisis ANOVA satu hala kejayaan	
	koperasi sekolah berdasarkan faktor keturunan	147
4.4.2.6	Analisis ANOVA satu hala fungsi	
	perancangan berdasarkan faktor pengalaman	149
4.4.2.7	Analisis ANOVA satu hala fungsi	
	pengorganisasian berdasarkan faktor pengalaman	150
4.4.2.8	Analisis ANOVA satu hala fungsi kepimpinan	
	berdasarkan faktor pengalaman	152
4.4.2.9	Analisis ANOVA satu hala fungsi pengawalan	
	berdasarkan faktor pengalaman	153
4.4.2.10	Analisis ANOVA satu hala kejayaan koperasi	
	sekolah berdasarkan faktor pengalaman	155
4.4.3	Keputusan analisis ujian korelasi terhadap hipotesis	
	nul kajian	156
4.4.3.1	Ringkasan keputusan analisis ujian	
	korelasi terhadap hipotesis nul kajian	161
4.5	Rumusan	162
 BAB V PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN		
5.1	Pengenalan	163
5.2	Perbincangan dapatan kajian	164
5.2.1	Latar belakang responden	164
5.2.2	Fungsi perancangan	166
5.2.3	Fungsi pengorganisasian	168
5.2.4	Fungsi kepimpinan	170

	5.2.5 Fungsi pengawalan	172
	5.2.6 Kejayaan koperasi	174
 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah
	5.3 Kesimpulan dapatan kajian	176
	5.4 Cadangan kajian	179
	5.5 Cadangan kajian lanjutan	181
	5.6 Rumusan	182
	RUJUKAN	183
	LAMPIRAN	
	A Borang soal selidik	190
	B Keputusan ujian analisis deskriptif dan inferensi	195
	C Surat kebenaran menjalankan penyelidikan oleh Kementerian Pelajaran Malaysia	227
	D Surat kebenaran menjalankan penyelidikan oleh Jabatan Pelajaran Negeri Perak	228
 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah
	E Penentuan saiz sampel berdasarkan jumlah populasi	230
	 PustakaTBainun	 ptbupsi

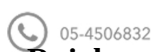
SENARAI JADUAL

 05-4506832 Jadual pustaka.upsi.edu.my Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah PustakaTBainun ptbupsi Muka Surat		
1.1	Koperasi sekolah perintis di Malaysia	3
1.2	Bilangan koperasi, anggota, syer, aset dan perolehan sehingga 31 Disember 2011	8
1.3	Perangkaan am koperasi mengikut fungsi pada 31 Disember 2011	9
1.4	Perangkaan koperasi sekolah mengikut negeri sehingga Mei 2012	11
1.5	Senarai pemenang konvensyen pembudayaan keusahawanan koperasi sekolah tahun 2010	12
1.6	Peranan yang boleh dimainkan oleh koperasi sekolah	13
3.1	Fungsi perancangan mengikut spesifikasi item	100
3.2	Fungsi pengorganisasian mengikut spesifikasi item	101
3.3	Fungsi kepimpinan mengikut spesifikasi item	102
3.4	Fungsi pengawalan mengikut spesifikasi item	103
3.5	Kejayaan koperasi mengikut spesifikasi item	104
3.6	Pembahagian item mengikut objektif kajian	105
3.7	Skala Likert	105
3.8	Jumlah persampelan mengikut sekolah	107
3.9	Nilai pekali kebolehppercayaan <i>alpha cronbach</i> bagi setiap item	109
3.10	Pengkelasan tafsiran pekali korelasi	113
4.1	Taburan kekerapan dan peratusan responden mengikut keturunan	116
4.2	Taburan kekerapan dan peratusan responden mengikut umur	117
4.3	Taburan kekerapan dan peratusan responden mengikut jantina	118
4.4	Taburan kekerapan dan peratusan responden mengikut keahlian	118
4.5	Taburan kekerapan dan peratusan responden mengikut pengalaman	119
4.6	Taburan kekerapan dan peratusan responden mengikut latihan	120
4.7	Taburan kekerapan dan peratusan responden mengikut kelayakan	121
4.8	Intepretasi julat skor min bagi keberkesanan fungsi perancangan, pengorganisasian, kepimpinan, pengawalan dan kejayaan koperasi	123
4.9	Interpretasi penilaian responden berdasarkan peratusan	123
4.10	Min tahap fungsi perancangan	124
4.11	Keputusan analisis peratusan fungsi perancangan	125
4.12	Min tahap fungsi pengorganisasian	126

4.13	Keputusan analisis peratusan fungsi pengorganisasian	127
4.14	Min tahap fungsi kepimpinan	128
4.15	Keputusan analisis peratusan fungsi kepimpinan	129
4.16	Min tahap fungsi pengawalan	130
4.17	Keputusan analisis peratusan fungsi pengawalan	131
4.18	Min tahap kejayaan koperasi	132
4.19	Keputusan analisis peratusan kejayaan koperasi	133
4.20	Ujian-t fungsi perancangan berdasarkan faktor jantina	135
4.21	Ujian-t fungsi pengorganisasian berdasarkan faktor jantina	136
4.22	Ujian-t fungsi kepimpinan berdasarkan faktor jantina	136
4.23	Ujian-t fungsi pengawalan berdasarkan faktor jantina	137
4.24	Ujian-t fungsi perancangan berdasarkan faktor keahlian	138
4.25	Ujian-t fungsi pengorganisasian berdasarkan faktor keahlian	139
4.26	Ujian-t fungsi kepimpinan berdasarkan faktor keahlian	140
4.27	Ujian-t fungsi pengawalan berdasarkan faktor keahlian	140
4.28	Keputusan ujian ANOVA fungsi perancangan berdasarkan faktor keturunan	141
4.29	Keputusan ujian Post Hoc fungsi perancangan berdasarkan faktor keturunan	142
4.30	Keputusan ujian ANOVA fungsi pengorganisasian berdasarkan faktor keturunan	143
4.31	Keputusan ujian Post Hoc fungsi pengorganisasian berdasarkan faktor keturunan	143
4.32	Keputusan ujian ANOVA fungsi kepimpinan berdasarkan faktor keturunan	144
4.33	Keputusan ujian Post Hoc fungsi kepimpinan berdasarkan faktor keturunan	145
4.34	Keputusan ujian ANOVA fungsi pengawalan berdasarkan faktor keturunan	146
4.35	Keputusan ujian Post Hoc fungsi pengawalan berdasarkan faktor keturunan	146
4.36	Keputusan ujian ANOVA kejayaan koperasi berdasarkan faktor keturunan	147

4.37	Keputusan ujian Post Hoc kejayaan koperasi berdasarkan faktor keturunan	148
4.38	Keputusan ujian ANOVA fungsi perancangan berdasarkan faktor pengalaman	149
4.39	Keputusan ujian Post Hoc fungsi perancangan berdasarkan faktor pengalaman	149
4.40	Keputusan ujian ANOVA fungsi pengorganisasian berdasarkan faktor pengalaman	150
4.41	Keputusan ujian Post Hoc fungsi pengorganisasian berdasarkan faktor pengalaman	151
4.42	Keputusan ujian ANOVA fungsi kepimpinan berdasarkan faktor pengalaman	152
4.43	Keputusan ujian Post Hoc fungsi kepimpinan berdasarkan faktor pengalaman	152
4.44	Keputusan ujian ANOVA fungsi pengawalan berdasarkan faktor pengalaman	153
4.45	Keputusan ujian Post Hoc fungsi pengawalan berdasarkan faktor pengalaman	154
4.46	Keputusan ujian ANOVA kejayaan koperasi berdasarkan faktor pengalaman	155
4.47	Keputusan ujian Post Hoc kejayaan koperasi berdasarkan faktor pengalaman	155
4.48	Pengelasan tafsiran pekali korelasi	157
4.49	Keputusan ujian korelasi	158
4.50	Ringkasan keputusan analisis ujian korelasi terhadap hipotesis nul kajian	161

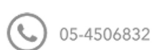
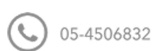
SENARAI RAJAH

Rajah

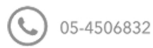
Muka Surat

1.1	Kerangka konseptual kajian	32
2.1	Proses pengurusan	48
2.2	Proses pengurusan koperasi	49
2.3	Struktur pengurusan koperasi sekolah	50
2.4	Kepentingan prinsip koperasi	78
2.5	Struktur 'Berkembar' koperasi	83

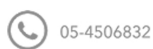
SENARAI SINGKATAN

 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah	 PustakaTBainun	 ptbupsi
DPN	Dasar Pendidikan Negara			
FPK	Falsafah Pendidikan Kebangsaan			
KPM	Kementerian Pelajaran Malaysia			
SKM	Suruhanjaya Koperasi Malaysia			
ANGKASA	Angkatan Koperasi Kebangsaan Malaysia Berhad			
DKN	Dasar Koperasi Negara			
MKM	Maktab Kerjasama Malaysia			
KPDNKK	Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan			
SEKKOP	Sistem Keanggotaan, Perakaunan dan Perniagaan Koperasi Sekolah			
ALK	Ahli Lembaga Koperasi			
PKS	Pelancongan Koperasi Sekolah			
JAD	Jawatankuasa Audit Dalaman			
 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah	 PustakaTBainun	 ptbupsi
SPSS	Statistic Package for the Social Science			
ETIKOP	Etika Koperasi			
JPK	Jabatan Pembangunan Koperasi			
ICA	International Cooperative Alliance			
OCDC	Overseas Cooperative Development Council			

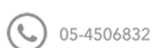
BAB I

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Senario perniagaan dan perdagangan di Malaysia direkodkan sebagai antara yang terancak di benua Asia Pasifik, sekaligus menjadikan Malaysia sebagai sebuah negara yang mempunyai prestasi perniagaan dan perdagangan yang baik, dinamik dan menjadi tumpuan ramai. Dalam pada itu banyak pihak sudah mula memperkatakan tentang kejayaan perniagaan dan perdagangan yang dijalankan di Malaysia terutamanya dalam bidang perniagaan runcit dan kecil-kecilan.

Kejayaan Malaysia dalam melahirkan komuniti yang berjaya dalam bidang perniagaan bukan merupakan satu kebetulan. Malah usaha ini dilihat telah dirancang sejak dahulu lagi dengan baik melalui kerjasama banyak pihak. Dalam hal ini telah wujud satu perancangan dan komunikasi yang bersepadu antara beberapa kementerian di Malaysia bagi menjayakan matlamat negara untuk melahirkan generasi yang mendokong agenda transformasi negara, yakni bagi melahirkan masyarakat yang lebih kreatif dan berinovasi dalam dunia perniagaan yang kian kompetitif.

Sehubungan dengan itu, kerajaan melalui Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) dan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan (KPDNKK) telah berganding bahu dalam memastikan agenda negara tersebut dapat dicapai. Pengenalan kepada gerakan koperasi sekolah di Malaysia merupakan salah satu usaha yang diiktiraf dunia dan dianggap unik kerana berjaya mewujudkan generasi muda yang berpengetahuan dan berpengalaman dalam perniagaan.

Di peringkat sekolah, Dasar Pendidikan Negara (DPN) dan Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK) didapati turut menyokong penglibatan pelajar dalam aktiviti perniagaan dan keusahawanan. Selain pengenalan kepada matapelajaran Perdagangan, Ekonomi Asas dan Kemahiran Hidup yang membantu pelajar menguasai ilmu keusahawanan dan perniagaan, pengenalan kepada pertubuhan dan kelab koperasi sekolah juga dilihat sebagai satu langkah memantapkan jati diri pelajar dalam bidang tersebut.

Cadangan mewujudkan koperasi sekolah di Malaysia bermula pada tahun 1953, iaitu dengan satu usul yang diluluskan melalui Persidangan Kerjasama

Malaysia. Ini berikutan satu persetujuan yang dicapai pada ketika itu diantara Kementerian Pelajaran dan Kementerian Pertanian sebagai galakkan bagi menubuhkan koperasi sekolah. Walaupun begitu perancangan ini tidak dapat direalisasikan sehinggalah pada tahun 1968 cadangan tersebut dibangkitkan semula oleh Prof. Diraja Ungku Aziz (SKM, 2010). Oleh yang demikian, pada tahun yang sama sebanyak 9 buah koperasi sekolah buat pertama kali telah diwujudkan di Malaysia. Senarai koperasi-koperasi sekolah tersebut adalah seperti dalam jadual 1.1 berikut:-

Jadual 1.1

Koperasi Sekolah Perintis di Malaysia

Bil	Koperasi	Tarikh Pendaftaran
1.	Koperasi Sekolah Menengah Dr Burhanuddin, Taiping	4 November 1969
2.	Koperasi Sekolah Menengah Sultan Sulaiman, Kuala Terengganu	24 November 1969
3.	Koperasi Sekolah Menengah Abdul Rahman Talib, Kuantan	24 November 1969
4.	Koperasi Sekolah Menengah Abu Bakar, Kuantan	24 November 1969
5.	Koperasi Sekolah Menengah Tengku Menteri Changkat Jering, Taiping	18 Disember 1969
6.	Koperasi Sekolah Menengah Padang Midin, Kuala Terengganu	20 Disember 1969
7.	Koperasi Sekolah Menengah Zainab, Kota Bharu	20 Disember 1969
8.	Koperasi Jimat Cermat Penuntut-penuntut Sekolah Menengah Iskandar Shah, Jasin Melaka	20 Disember 1969
9.	Syarikat Kerjasama Jimat Cermat Murid-murid Sekolah Dato' Jaafar, Johor Bahru	20 Disember 1969

Sumber : SKM (2010)

Seterusnya usaha memperkenalkan gerakan koperasi sekolah diperluas ke negeri Sarawak dan Sabah dengan penubuhan Koperasi Sekolah Menengah Kerajaan Limbang, Sarawak pada tahun 1976 dan Koperasi Sekolah Menengah Menggatal, Sabah pada tahun 1978. Maka dengan penubuhan 11 buah koperasi sekolah ini di Malaysia, para pelajar mula diberikan pendedahan mengenai perniagaan dan cara-cara mengendalikannya. Diantara aktiviti yang dijalankan pada ketika itu adalah seperti menjalankan perniagaan kantin sekolah dan kempen menerapkan sikap berjimat cermat serta menabung dalam kalangan pelajar sekolah.

Walaupun pertubuhan koperasi sekolah ditadbir oleh sekumpulan murid dan guru, ia masih dipantau dan diawasi oleh pihak luar yang menjadi pembimbing dan penasihat agar matlamat asal penubuhan koperasi sekolah dapat dipelihara. Angkatan Koperasi Kebangsaan Malaysia Berhad (ANGKASA), Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM) serta bahagian Ko-kurikulum, Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) merupakan badan yang berfungsi dalam mengawal, mengawasi dan memberi tunjuk ajar dalam aspek pengurusan dan perjalanan seharian koperasi sekolah. Dalam hal ini telah wujud satu harapan agar koperasi-koperasi sekolah di Malaysia boleh mencapai kejayaan yang setanding dengan koperasi-koperasi dewasa di Malaysia.

Tujuan penubuhan koperasi sekolah seperti yang termaktub dalam Undang-Undang Kecil Koperasi Sekolah 4 (2) adalah seperti berikut:-

- i. Mewujudkan kemudahan bagi membolehkan ahli-ahli menyimpan sebahagian daripada wang mereka untuk tujuan yang berfaedah.

- ii. Menawarkan barang-barang keperluan ahli seperti alat tulis, makanan, pakaian sukan serta buku dengan kebenaran pengetua/guru besar sekolah.

- iii. Menjalankan aktiviti menternak dan memelihara sebarang jenis ternakan yang boleh memberi faedah kepada pelajar beserta dengan alatan kelengkapan persekolahan yang lain.
- iv. Menyokong dan menjayakan sebarang aktiviti yang dijalankan oleh pihak sekolah yang mana ia boleh memberikan faedah kepada ahli-ahli.
- v. Merancang dan mengelola sebarang jenis aktiviti lain di sekolah yang difikirkan perlu dan memberi faedah atau pulangan kepada ahli-ahli, setelah mendapat kebenaran Ketua Pendaftar Koperasi.

Antara aktiviti yang boleh dijalankan oleh koperasi sekolah pula adalah seperti berikut:-

- i. Menjalankan perniagaan kedai buku atau kedai runcit sekolah.
- ii. Menjalankan perniagaan kantin sekolah, kedai dobi, kedai jahit, kedai gunting dan kedai runcit asrama bagi sekolah-sekolah berasrama.
- iii. Mewujudkan Skim Simpanan Wang Penuntut.
- iv. Menjalankan perkhidmatan bas sekolah.
- v. Mengusahakan projek-projek ternakan ayam, ikan dan kebun sayur bagi sekolah-sekolah yang mempunyai kemudahan tersebut.
- vi. Menjalankan kerja-kerja kontrak kecil seperti memulihara padang sekolah, membuat perabut serta kerja-kerja mengecat.
- vii. Menjalankan perkhidmatan sanitari, fotostat, menjilid buku, jualan setem dan kad telefon.
- viii. Menjual peralatan sukan, baju seragam sekolah, cenderamata dan keperluan pelajar yang difikirkan perlu.

- ix. Menguruskan perjalanan kelab komputer sekolah, kelas-kelas tambahan, aktiviti rekreasi dan lawatan sambil belajar dengan kerjasama kelab-kelab yang lain di sekolah.

Pada hari ini koperasi sekolah di Malaysia mempunyai keunikannya yang tersendiri yang berdasarkan prinsip “oleh pelajar kepada pelajar” dan merupakan satu organisasi koperasi sekolah yang dirancang dan dibangunkan secara formal yang menjadikan ianya satu-satunya di dunia. Lebih memberangsangkan lagi adalah prestasi koperasi sekolah ini yang mempunyai jumlah aset terkumpul sebanyak RM225 juta serta RM19 juta sebagai modal terkumpul. (Ong Lin Dar & Angeline Tay, 2011).

Tidak ramai yang sedar akan kekuatan koperasi sekolah pada hari ini sehinggakan kajian-kajian terkini yang menunjukkan bahawa aspek pengurusan yang baik dalam koperasi sekolah telah membawa kepada kejayaannya. Justeru ramai pihak yang mula menunjukkan minat dalam mengetahui faktor-faktor yang mendorong kepada kejayaan sesebuah koperasi sekolah yang dilihat menerusi kewujudan kedai koperasi di sekolah.

1.2 Latar Belakang Kajian

Dalam konteks negara kita Malaysia, kegiatan koperasi pada mulanya adalah hasil idea daripada penjajah British yang berpunca daripada masalah keberhutangan yang serius dalam kalangan penduduk di Tanah Melayu. Koperasi pada awalnya

diperkenalkan bagi menyelesaikan masalah petani di luar bandar yang ditindas oleh orang tengah di bawah sistem padi kunca dan masalah keberhutangan dalam kalangan penjawat awam di bandar. Gerakan koperasi dapat dilihat secara rasminya apabila undang-undang pertama diluluskan pada 28 Jun 1922 (Ahmad Marzuki, 2004).

Pada ketika itu, koperasi pertama yang berasaskan kredit telah didaftarkan dengan nama "*The Federated Malay States Posts and Telegraphs Co-operative Thrift and Loan Society Limited*". Organisasi kerajaan yang berperanan mengawal selia gerakan koperasi pada ketika itu adalah Jabatan Kemajuan Kerjasama yang kemudiannya telah diubah menjadi Jabatan Pembangunan Koperasi (SKM, 2010). Bermula dari itu, gerakan koperasi di Malaysia telah terus berkembang dari semasa ke semasa dan kini dengan pengenalan beberapa dasar koperasi oleh Suruhanjaya Koperasi Malaysia telah merencanakan lagi kegiatan ekonomi negara. Diantara dasar yang telah dilaksanakan adalah (SKM, 2010):-

- i. Penstrukturan semula gerakan koperasi berasaskan jenis kegiatan koperasi selaras dengan Dasar Ekonomi Baru pada tahun 1970-an.
- ii. Pelancaran Era Baru Koperasi dengan memperkenalkan 4 jenis koperasi iaitu Koperasi Pembangunan Daerah, Koperasi Industri Kampung, Koperasi Pelaburan Pekerja dan Koperasi Pembangunan Negara pada tahun 1980-an.
- iii. Penyeragaman Undang-Undang Koperasi pada tahun 1990-an.
- iv. Pelancaran Dasar Koperasi Negara (DKN) dan Etika Koperasi (ETIKOP) pada abad ke 21.
- v. Transformasi Jabatan Pembangunan Koperasi (JPK) kepada Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM) dengan pindaan Akta Koperasi 1993 bermula 1 Januari 2008.

Suruhanjaya Koperasi Malaysia dalam kenyataan visi dan misinya telah mensasarkan sumbangan koperasi terhadap Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) yang lebih tinggi, iaitu sebanyak 5 peratus menjelang tahun 2013 dan 10 peratus menjelang tahun 2020, berbanding kurang daripada 1 peratus pada tahun 2008 (SKM, 2010). Bilangan koperasi juga dijangka turut meningkat kepada 10,000 buah menjelang 2013. Hal ini jelas menunjukkan komitmen kerajaan dalam memperkasa gerakan koperasi di Malaysia. Jadual 1.2 dan 1.3 berikut memaparkan maklumat terkini mengenai koperasi di Malaysia:-

Jadual 1.2

Bilangan Koperasi, Anggota, Syer, Aset Dan Perolehan Sehingga 31 Disember 2011

Bil	Tahun	Bil. Koperasi	Jumlah Anggota (Juta orang)	Jumlah Modal Syer/Yuran (RM Billion)	Jumlah Aset (RM Billion)	Perolehan (RM Billion)
1.	2006	4918	5.86	7.29	37.47	5.05
2.	2007	5170	6.32	7.80	47.40	6.10
3.	2008	6084	6.51	8.42	55.73	7.75
4.	2009	7215	6.78	8.97	64.92	8.92
5.	2010	8146	6.60	9.55	71.78	9.50
6.	2011	9074	7.04	10.49	92.80	23.09

Sumber: SKM (2011)

Jadual 1.3

Perangkaan Am Koperasi Mengikut Fungsi Pada 31 Disember 2011

Bil	Fungsi	Bil. Koperasi	Jumlah Anggota (orang)	Jumlah Modal Syer/Yuran (RM)	Jumlah Aset (RM)	Untung/Rugi
1.	Perbankan	2	986,273	2,599,264,172	73,389,316,753	1,536,724,691
2.	Kredit	589	1,913,384	4,762,759,131	9,914,329,979	270,946,903
3.	Pertanian	1798	416,200	426,053,335	2,356,882,566	158,162,303
4.	Perumahan	134	147,633	175,076,985	754,841,998	28,941,832
5.	Perindustrian	162	13,349	2,463,672	47,077,570	2,492,482
6.	Pengguna (Dewasa)	1920	539,818	239,642,392	959,941,925	41,025,169
7.	Pengguna (Sekolah)	2216	2,087,254	19,762,144	225,231,892	33,855,904
8.	Pembinaan	151	112,088	25,081,547	138,797,085	11,993,358
9.	Pengangkutan	418	137,899	57,285,563	272,124,274	21,680,928
10.	Perkhidmatan	1684	686,411	2,178,160,174	4,742,497,538	513,354,376
Jumlah		9074	7,040,309	10,485,549,113	92,801,041,579	2,619,177,945

Sumber: SKM (2011)

Pada masa kini koperasi memberikan pelbagai sumbangan kepada ahli, masyarakat dan negara. Ini termasuklah dalam menyediakan pembiayaan mikro, membuka peluang pekerjaan dan perniagaan serta mengoptimumkan penggunaan sumber tempatan. Berkoperasi dapat membawa kepada peningkatan modal sosial (*social capital*) dan modal insan (*human capital*). Perniagaan koperasi mampu merubah kedudukan ekonomi dan sosial anggota serta menyumbang kepada kesejahteraan masyarakat.

Dalam pada itu, Suruhanjaya Koperasi Malaysia (2011), turut menyenaraikan 10 buah koperasi terbaik menerusi Indeks 100 Koperasi Terbaik Malaysia 2011.

Sepuluh buah koperasi terbaik bagi tahun 2011 adalah:-

- i. Koperasi Permodalan Felda Malaysia Berhad
- ii. Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad (Bank Rakyat)
- iii. Koperasi Kebangsaan Permodalan Tanah Berhad
- iv. Koperasi Peserta Peserta FELCRA Malaysia Berhad
- v. Koperasi Angkatan Tentera Malaysia Berhad
- vi. Koperasi KOSWIP Malaysia Berhad
- vii. Koperasi Kakitangan Petronas Berhad (KOPETRO)
- viii. Koperasi Tunas Muda Sungai Ara Berhad
- ix. Koperasi Bank Persatuan Malaysia Berhad
- x. Angkatan Koperasi Kebangsaan Malaysia Berhad (ANGKASA)

Salah satu gerakan koperasi terbesar di Malaysia adalah koperasi sekolah yang terdiri daripada 2,136 buah koperasi sekolah menengah di Malaysia (Ong Lin Dar & Angeline Tay, 2011). Kajian oleh penyelidik yang sama juga membongkar senario koperasi sekolah yang dirancang, diurus dan ditadbir hanya oleh sekumpulan anggota lembaga koperasi yang meliputi murid-murid sekolah, guru-guru serta pengetua dengan bantuan dan pengawasan yang minimum oleh pihak Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan. Perangkaan koperasi sekolah yang terkini mengikut negeri dinyatakan dalam jadual 1.4:-

Jadual 1.4

Perangkaan Koperasi Sekolah Mengikut Negeri Sehingga Mei 2012

Bil	Negeri	Ahli ANGKASA	Bukan Ahli ANGKASA	Jumlah
1.	Johor	227	11	238
2.	Kedah	146	21	167
3.	Kelantan	145	0	145
4.	Melaka	80	0	80
5.	N. Sembilan	111	4	115
6.	Pahang Zon 1	71	1	72
7.	Pahang Zon 2	63	1	64
8.	Pahang Zon 3	38	4	42
9.	Perak	221	8	229
10.	Perlis	29	(1)	28
11.	P. Pinang	122	3	125
12.	Sabah	124	48	172
13.	Sarawak	162	12	174
14.	Selangor	238	13	251
15.	Terengganu	140	0	140
16.	W. Pesekutuan	96	2	98
Jumlah		2,031	127	2,140

Sumber: ANGKASA (2012)

Koperasi sekolah dilabel sebagai satu entiti yang unik dalam gerakan koperasi di Malaysia. Ini kerana ia merupakan satu satunya pertubuhan koperasi yang dibangunkan dan ditadbirurus sepenuhnya di peringkat sekolah menengah. Ini bermakna pertubuhan ini digerakkan sepenuhnya oleh murid-murid, guru-guru dan pentabir sekolah. Ianya bermula dengan objektif yang mudah, iaitu bagi memupuk sifat keusahawanan dalam kalangan murid-murid sekolah disamping memberikan pendedahan perniagaan dan perdagangan pada usia muda (Ahmad Marzuki, 2004).